

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2016

1442/2016

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 2 momentin 7 ja 7 a kohta ja 3 momentin 9 ja 10 kohta, 13 §:n 3 momentti, 29 §:n 6 momentti ja 44 b §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 7 a kohta, 29 §:n 6 momentti ja 44 b § laissa 1198/2014, 3 §:n 3 momentin 9 kohta laissa 1360/2010 ja 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 170/2014,

muutetaan 3 §:n 3 momentin 8 kohta, 3 a §:n 1 ja 4 momentti, 4 §:n 5 ja 6 momentti, 5 §:n 11 kohta, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 2 momentin 12 kohta ja 5 momentti, 13 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 §:n 2 momentti, 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 29 §:n 3 momentti, 32 a §:n 1 momentti, 32 c §:n 1 momentti, 71 §:n 1 momentin 13 kohta ja 71 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n 1 ja 4 momentti, 10 §:n 1 momentin 5 kohta, 71 §:n 1 momentin 13 kohta ja 71 a § laissa 611/2014, 4 §:n 5 momentti laissa 254/2013, 4 §:n 6 momentti laissa 198/2015, 5 §:n 11 kohta laissa 752/2012, 10 §:n 2 momentin 12 kohta ja 5 momentti laissa 194/2011, 13 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 604/2010 sekä 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 32 a §:n 1 momentti ja 32 c §:n 1 momentti laissa 170/2014, sekä

lisätään lakiin uusi 3 d §, 10 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 194/2011, uusi 13 kohta, 12 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 194/2011, uusi 2 momentti, lakiin uusi 50 k §, 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015 ja 520/2016, uusi 14 kohta ja lakiin uusi 71 b § seuraavasti:

3 §

Tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

8) osallistua 3 a §:ssä tarkoitetun yhteisen valvontamekanismin toimintaan ja avustaa Euroopan keskuspankkia, jäljempänä *EKP*, yhteisessä valvontamekanismissa;

HE 201/2016
TaVM 26/2016
EV 186/2016

Komission täytäntöönpanodirektiivi (EU) 2015/2392 (32015L2392); EUVL L 332, 18.12.2015, s.126
Neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2013 (32013R1024); EUVL L 287, 29.10.2013, s.63

3 a §

Yhteinen valvontamekanismi ja Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

Finanssivalvonta kuuluu YVM-asetuksessa tarkoitettuun EKP:sta ja kansallisista toimivaltaisista viranomaisista koostuvaan yhteiseen valvontamekanismiin.

Jollei Euroopan valvontaviranomaisen tai Euroopan järjestelmäriskikomitean antaman ohjeen tai suosituksen noudattaminen ole mahdollista, Finanssivalvonnan on esitettävä perustelut ohjeesta tai suosituksesta poikkeamiseen ja toimitettava ne asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

3 d §

Yhteistyö Rahoitusvakaustaviraston kanssa

Finanssivalvonta valvoo yhdessä rahoitusvakaustaviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakaustaviraston kanssa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niitä koskevia luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkastuksesta annetun lain (1194/2014), jäljempänä *kriisintarkastuslaki*, säännöksiä.

Finanssivalvonnan ja Rahoitusvakaustaviraston on tehtävä keskenään yhteistyötä. Finanssivalvonnan tulee ennen ryhtymistään tämän lain 3 tai 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin kuulla Rahoitusvakaustavirastoa, jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kriisintarkastuslain tai sen 1 luvun 4 §:n 1 kohdassa tarkoitetun kriisintarkastusdirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisesti.

4 §

Valvottavat

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa ja ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten toimintaa Suomessa sekä sellaista ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista Suomessa, jota harjoitetaan sivuliikettä perustamatta. Valvontatehtävistä säädetään lisäksi 5 ja 6 luvussa.

Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa sekä sisäpiirirekisteriä ja sisäpiiri-ilmoitusta koskevien säännösten noudattamista, Keva-nimisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua ja sijoitustoimintaa sekä sisäpiirirekisteriä ja sisäpiiri-ilmoitusta koskevien säännösten noudattamista sekä kirkon eläkerahastoa. Valvontatehtävistä säädetään lisäksi valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006), Kevasta annetussa laissa (66/2016) ja kirkkolaissa (1054/1993).

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

11) työtaturma- ja ammattitautilaisissa (459/2015) tarkoitettua Tapaturmavakuutuskeskusta;

9 §

Johtokunta

Finanssivalvonnan johtokuntaan kuuluu enintään kuusi jäsentä.

Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta nimitettäville jäsenille valitaan lisäksi samassa järjestyksessä kullekin varajäsen. Johtokuntaan valitaan lisäksi vähintään kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan.

— — — — —

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

1) asettaa erityiset tavoitteet 3 ja 3 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi, Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista;

— — — — —

5) tuomita maksettavaksi Finanssivalvonnan asettama uhkasakko ja päättää 4 luvussa säädettyistä hallinnollisista seuraamuksista;

— — — — —

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

— — — — —

12) kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia sekä kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden käyttäjien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitettua talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitettua arviosta;

13) nimetä YVM-asetuksessa tarkoitettuun valvontaelimeen Finanssivalvonnan edustaja sekä edustajan ollessa estynyt tämän sijainen.

— — — — —

Edellä 2 momentin 10 ja 11 kohdassa tarkoitettujen kertomusten tulee kattaa myös Finanssivalvonnan toiminta osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää sekä YVM-asetuksessa tarkoitettua yhteistä valvontamekanismia.

12 §

Johtajan tehtävät

— — — — —

Johtajan tehtävistä voidaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle tämän pykälän mukaan kuuluvaa ratkaisuvalltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös Finanssivalvonnan muulle virkamiehelle.

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Päätökset, jotka johtaja aikoo tehdä, on ennen niiden tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan perumista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai sen toiminnan

rajoittamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toimiluvan myöntämistä ja perumista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

18 §

Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin 3 §:n 3 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta ja toimittamistavasta Finanssivalvonnalle.

26 §

Toimiluvan peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan tai, jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan perumista, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädetyillä toimenpiteillä ja:

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 §:ssä säädettyä tai Finanssivalvonnan muun lain nojalla määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Asiamiehellä on tehtävässään 18, 19, 23, 24 ja 32 §:n mukaiset oikeudet. Asiamies toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisesti annettuja julki-soikeudellisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitettua omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytisyhteisöstä, erityisestä säilytisyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisös-

tä, selvitysyhteisöstä tai selvitysyhteisön omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

- 1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;
- 2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;
- 3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai
- 4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytysyhteisössä, erityisessä säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, selvitysyhteisössä tai selvitysyhteisön omistusyhteisössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

- 1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästään ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
- 2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitettusta kiellosta huolimatta; tai
- 3) 1 kohdassa mainituissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan saavuttanut tai ylittänyt omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitettulla tavalla kohdeyrityksen tai kohdeyhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.

50 k §

Toiminta viitearvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (*viitearvoasetus*) 40 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

13) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulle talletussuojarahastolle ja sijoituspalvelulaissa tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle niiden tehtävien hoitamiseksi;

14) työsuojeluviranomaisille niiden tehtävien hoitamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 täytäntöönpanemisesta siltä osin kuin on kyse toimivaltaisille viranomaisille mainitun asetuksen tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta tehtävistä ilmoituksista annetun komission täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2015/2392, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetuksen täytäntöönpanodirektiivi*, 8 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden noudattamiseksi.

71 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Finanssivalvonnan on ylläpidettävä järjestelmää, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot sekä tiedot ilmoituksesta on pidettävä salassa, jollei erikseen toisin säädetä.

Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan työsopimussuhteessa olevaa ilmoituksen tekijää ja ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä sekä turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonnan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettujen tarpeelliset tiedot viiden vuoden ajan ilmoituksen tekemisestä. Tämän jälkeen tiedot on poistettava, jollei niiden säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen täytäntöönpanodirektiivin täytäntöönpanemiseksi sekä tässä pykälässä tarkoitettua rikkomista koskevien ilmoitusten vastaanottamisesta ja jatkotoimia koskevista menettelyistä.

Finanssivalvonnan on kahden vuoden välein laadittava selvitys tässä pykälässä tarkoitettujen järjestelmän toimivuudesta.

71 b §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja 71 a §:n tai markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

1442/2016

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.
Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Sisäministeri Paula Risikko